

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

«Ліга Крилатих»

Другий рівень (повна базова середня освіта)

Схвалено на засіданні
педагогічної ради
протокол № 1 від 28 серпня 2025

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ВСТУПНА ЧАСТИНА.....	3
1.1 Нормативні документи	3
1.2 Тип закладу.....	3
1.3 Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою	3
РОЗДІЛ 2. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ....	4
РОЗДІЛ 3. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ЗАКЛАДУ ОСВІТИ	6
3.1 Опис очікуваних результатів навчання.....	7
РОЗДІЛ 4. НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ	8
РОЗДІЛ 5. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	15
5.1 Форми та види оцінювання результатів навчання учнів	15
5.2 Загальні критерії оцінювання результатів навчання учнів 5–6 класів	16

РОЗДІЛ 1. ВСТУПНА ЧАСТИНА

1.1 Нормативні документи

Освітня програма створена для закладів загальної середньої освіти (далі – Програма) відповідно до Закону України «Про освіту» (№2145-VIII від 05 вересня 2017 р.), Закону України «Про повну загальну середню освіту» (№463-IX від 16 січня 2020 р.), Державного стандарту базової середньої освіти (Постанова КМУ №898 від 30 вересня 2020 року), розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року» (№988-р від 14 грудня 2016 р.), з урахуванням принципів сучасної освітньої політики та Стратегії розвитку освітніх оцінювань у сфері загальної середньої освіти в Україні до 2030 року. У Програмі реалізовано наступність і послідовність основних підходів, принципів, форм, методів тощо освітньої програми «Світ чекає крилатих» для 1–4 класів закладів загальної середньої освіти.

1.2 Тип закладу

Загальноосвітній навчальний заклад школа I-III ступенів № 217 Дарницького району м. Києва – це заклад загальної середньої освіти з навчанням українською мовою.

1.3 Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою

Розпочати навчання за Програмою можуть учні, які досягли результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти. Свідченням цього має бути відповідний документ. За його відсутності учень / учениця / учні мають змогу пройти відповідне оцінювання до початку нового навчального року (пункти четвертий, п'ятий статті 17 Закону України «Про повну загальну середню освіту»),

«Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах» у редакції наказу Міністерства освіти і науки України № 955 від 10.07.2019 р.).

РОЗДІЛ 2. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Загальний обсяг навчального навантаження зорієнтовано на роботу закладу загальної середньої освіти за 5-денним навчальним тижнем. Він становить 2275 годин, що не перевищує граничне допустиме тижневе / річне навчальне навантаження здобувача освіти, визначене базовим навчальним планом Державного стандарту базової середньої освіти. Наповнюваність класів закладів загальної середньої освіти, тривалість занять, поділ класів на групи під час вивчення окремих навчальних предметів / інтегрованих курсів регулюється відповідно до чинного законодавства.

Навчальний план складено відповідно до адаптаційного циклу (5–6 класи) базової середньої освіти. Заклади загальної середньої освіти складають річні навчальні плани, зважаючи на освітні потреби здобувачів освіти, особливості організації освітньої діяльності в позаурочний час, а також можуть передбачити здобуття учнями освіти під час самопідготовки відповідно до вимог Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (Наказ Міністерства охорони здоров'я України №2205 від 25.09.2020 р.).

Навчальний план для 5–6 класів

закладів загальної середньої освіти для класів (груп) з українською мовою навчання

Освітні галузі	Перелік предметів (інтегрованих курсів)	Розподіл навч. навантаж. за роками /тижнями навчання між предметами / інтегрованими курсами		
			5 кл.	6 кл.
Мовно-літературна	Українська мова	тижд.	4	4
		рік	140	140
	Література	тижд.	3	3
		рік	105	105
	Англійська мова*	тижд.	4	4
		рік	140	140
Математична	Математика	тижд.	5	5
		рік	175	175
Природнича, громадянська й історична, соціальна та здоров'язбережувальна	Всесвіт	тижд.	6,5	6,5
		рік	227,5	227,5
Інформатична	Інформатика	тижд.	1,5	1,5
		рік	52,5	52,5
Мистецька й технологічна	Арттехнології	тижд.	3	4
		рік	105	140
Фізична культура	Фізична культура	тижд.	3	3
		рік	105	105
Загалом (без фізичної культури + фізична культура)		тижд.	30 (27+3)	31 (28+3)
		рік	1050	1085
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій і групових занять **		тижд.	1	3
		рік	35	105
Гранично допустиме навчальне навантаження			28	31
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)			31 (28+3)	34 (31+3)

*Години на вивчення другої іноземної мови в 5 класі можна виділити за рахунок годин на вивчення першої іноземної мови (англійської) і додаткових годин, у 6 класі – за рахунок додаткових годин. У разі відсутності фінансування додаткових годин години на вивчення другої іноземної мови в 5 і 6 класах можна виділити за рахунок першої іноземної мови (англійської) і перерозподілу годин (не більше ніж 1 година загалом) з інших освітніх галузей.

**Додаткові години можна використати для забезпечення диференціації та індивідуалізації навчання, задоволення освітніх потреб груп й окремих учнів. Зокрема, для вивчення навчальних предметів / інтегрованих курсів чи проведення індивідуальних і/або групових занять тощо.

Навчальний план для 9 класів

закладів загальної середньої освіти для класів (груп) з українською мовою навчання

Освітні галузі	Перелік предметів (інтегрованих курсів)	Розподіл навч. навантаж. за роками /тижнями навчання між предметами / інтегрованими курсами	
			9 кл.
Мовно-літературна	Українська мова	тижд.	3
		рік	105
	Література	тижд.	3,5
		рік	122,5
	Англійська мова*	тижд.	3,5
		рік	122,5
Математична	Математика	тижд.	5
		рік	175
Природнича, соціальна та здоров'язбережувальна	Природничі науки	тижд.	9,5
		рік	312,5
Громадянська й історична, соціальна та здоров'язбережувальна	Історія та суспідьні науки	тижд.	4
		рік	140
Інформатична	Інформатика	тижд.	2
		рік	70
Мистецька й технологічна	Арттехнології	тижд.	2
		рік	70
Фізична культура	Фізична культура	тижд.	3
		рік	105
Загалом (без фізичної культури + фізична культура)		тижд.	35,5 (32,5+3)
		рік	1242,5
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій і групових занять **		тижд.	0,5
		рік	17,5
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		36 (33+3)	

*Години на вивчення другої іноземної мови в 9 класі можна виділити за рахунок годин на вивчення першої іноземної мови (англійської) і додаткових годин, у 6 класі – за рахунок додаткових годин. У разі відсутності фінансування додаткових годин години на вивчення другої іноземної мови в 9 класі можна виділити за рахунок першої іноземної мови (англійської) і перерозподілу годин (не більше ніж 1 година загалом) з інших освітніх галузей.

**Додаткові години можна використати для забезпечення диференціації та індивідуалізації навчання, задоволення освітніх потреб груп й окремих учнів. Зокрема, для вивчення навчальних предметів / інтегрованих курсів чи проведення індивідуальних і/або групових занять тощо.

РОЗДІЛ 3. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Навчальний план для 5–6 класів

закладів загальної середньої освіти для класів (груп) з українською мовою навчання

Освітні галузі	Перелік предметів (інтегрованих курсів)	Розподіл навч. навантаж. за роками /тижнями навчання між предметами / інтегрованими курсами		
			5 б	6 а
Мовно-літературна	Українська мова	тижд.	4	4
		рік	140	140
	Література	тижд.	3	3
		рік	105	105
	Англійська мова*	тижд.	4	4
		рік	140	140
Математична	Математика	тижд.	5	5
		рік	175	175
Природнича, громадянська й історична, соціальна та здоров'язбережувальна	Всесвіт: суспільствознавство	тижд.	3	4
		рік	105	105
	Всесвіт: природознавство	тижд.	3,5	3,5
		рік	122,5	122,5
Інформатична	Інформатика	тижд.	1,5	1,5
		рік	52,5	52,5
Мистецька й технологічна	Арттехнології: технології	тижд.	1	2
		рік	35	70
	Арттехнології: музичне мистецтво	тижд.	1	1
		рік	35	35
	Арттехнології: образотворче мистецтво	тижд.	1	1
		рік	35	35
Фізична культура	Фізична культура	тижд.	3	3
		рік	105	105
Загалом (без фізичної культури + фізична культура)		тижд.	30 (27+3)	31 (28+3)
		рік	1050	1085
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій і групових занять **		тижд.	1	2
		рік	35	105
Математика			1	1
Інформатика				1
Гранично допустиме навчальне навантаження			28	31
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)			31 (28+3)	34 (31+3)

Навчальний план для 9 класу

закладів загальної середньої освіти для класів (груп) з українською мовою навчання

Освітні галузі	Перелік предметів (інтегрованих курсів)	Розподіл навч. навантаж. за роками /тижнями навчання між предметами / інтегрованими курсами	
			9 6
Мовно-літературна	Українська мова	тижд.	4
		рік	140
	Література	тижд.	3
		рік	105
	Англійська мова*	тижд.	4
		рік	140
Математична	Математика	тижд.	5
		рік	175
Природнича, соціальна та здоров'язберезувальна	Природничі науки: Біологія	тижд.	2,5
		рік.	87,5
Природнича, соціальна та здоров'язберезувальна	Природничі науки: Географія	тижд.	2
		рік.	70
Природнича, соціальна та здоров'язберезувальна	Природничі науки: Фізика	тижд.	2,5
		рік.	87.5
	Природничі науки: Хімія	тижд.	2,5
		рік.	87,5
Громадянська та історична	Історія та суспільні науки	тижд.	4
		рік	140
Інформатична	Інформатика	тижд.	2
		рік	70
Мистецька й технологічна	Арттехнології: технології	тижд.	1
		рік	35
	Арттехнології: музичне мистецтво	тижд.	1
		рік	35
Фізична культура	Фізична культура	тижд.	3
		рік	105
Загалом (без фізичної культури + фізична культура)		тижд.	35,5 (32,5+3)
		рік	1242,5
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій і групових занять **		тижд.	0,5
		рік	17,5
Математика			0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження			33
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)			36 (33+3)

3.1 Опис очікуваних результатів навчання

Мета розробленої Програми – забезпечити цілісний і гармонійний розвиток особистості, сприяти набуттю нею досвіду виконання різних видів діяльності, закласти основи для особистісного зростання на базовому (предметному) рівні. Основні наскрізні завдання Програми: формування ключових компетентностей, а також наскрізних умінь учнів; гармонійний духовний, психоемоційний, соціальний, фізичний розвиток особистості; формування здатності до толерантної і конструктивної взаємодії в мікро- й макросоціумі, розвиток ініціативності, творчості, критичного мислення, самостійності в здобуванні знань тощо. Предметні цілі й завдання конкретизовано у вступних частинах до навчальних програм із навчальних предметів / інтегрованих курсів.

Програму розроблено на засадах компетентнісного, особистісно орієнтованого, діяльнісного й інтегративного підходів. Це дало змогу скорелювати змістовий складник із діяльнісним, зокрема визначити оптимальні й доцільні технології, форми й методи для розвитку творчості й ініціативності учнів, формування вмінь продуктивно працювати з інформацією, аргументовано висловлювати власні думки, зважаючи на ситуацію спілкування, конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики й ухвалювати рішення, розв'язувати проблеми й співпрацювати разом для досягнення спільного успіху. З огляду на це закладено основи для організації освітнього процесу як синергетичної системи, в якій ураховано ціннісні орієнтири сучасної освіти, її компетентнісний потенціал, передбачено особистісну орієнтацію навчання, структуровано зміст на засадах інтеграції. Наскрізно в Програмі реалізовано наступність і перспективність між початковою і базовою середньою освітою, що відбито в змістовому й діяльнісному складниках, очікуваних результатах навчання учнів, а також видах навчальної діяльності.

Урахування в Програмі вікових й індивідуальних психологічних особливостей здобувачів освіти забезпечує особистісну зорієнтованість навчання, зокрема розвиток мотиваційної сфери й системи цінностей, активізацію пізнавальної діяльності, засвоєння учнями цілісного образу світу, набуття навичок соціальної адаптації тощо. Це відповідає запитам суспільства на соціально активну, цілісну особистість, здатну протистояти соціальним викликам й успішно взаємодіяти в різних життєвих ситуаціях.

РОЗДІЛ 4. НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ

Перелік навчальних програм

Перелік навчальних програм і модельних навчальних програм 5-6 класів

Освітня галузь	Предмет / інтегрований курс / курс за вибором	Повна назва програми (із зазначенням: модельна / навчальна)
Мовно-літературна	Українська мова	Навчальна програма «Українська мова». Адаптаційний цикл. 5–6 класи для закладів загальної середньої освіти, що реалізують освітній проєкт «Ліга крилатих» (авт. Горошкіна О. М., П опова Л. О., схвалено до використання в освітньому процесі, протокол №2 засідання комісії з української мови від 13.06.2022)
	Література	Навчальна програма «Література» Адаптаційний цикл. 5–6 класи для закладів загальної середньої освіти, що реалізують освітній проєкт «Ліга крилатих» (авт. Негодяєва С. А., Семенів Н. Л.; схвалено до використання в освітньому процесі, протокол №4 засідання комісії з літератури (української та зарубіжної) від 24.06.2022)
	Англійська мова	Навчальна програма «Англійська мова». Адаптаційний цикл. 5–6 класи для закладів загальної середньої освіти, що реалізують освітній проєкт «Ліга крилатих» (авт. Беляєва Т. Ю., схвалено до використання в освітньому процесі, протокол №3 засідання комісії з іноземних мов від 29.07.2022)
Математична	Математика	Навчальна програма «Математика». Адаптаційний цикл. 5–6 класи для закладів загальної середньої освіти, що реалізують освітній проєкт «Ліга крилатих» (авт. Бугайова О.В., схвалено до

		використання в освітньому процесі, протокол №8 засідання комісії з математики від 29.06.2022)
Природнича, громадянська й історична, соціальна та здоров'язбережувальна	Всесвіт	Навчальна програма «Всесвіт». Адаптаційний цикл. 5–6 класи для закладів загальної середньої освіти, що реалізують освітній проєкт «Ліга крилатих» (авт. Засекіна Т. М., Король Н. О., Лашевська А. А., Лашевська Г. А., Хлипавка Л. М., схвалено до використання в освітньому процесі, протокол №5 засідання комісії з біології та екології від 18.07.2022, протокол №6 засідання експертної комісії з хімії від 05.07.2022, протокол №4 засідання експертної комісії з фізики й астрономії від 14.07.2022, протокол №5 засідання експертної комісії з географії від 30.06.2022, протокол №6 засідання експертної комісії з історії від 30.06.2022, протокол №6 засідання експертної комісії з громадянської освіти, правознавства, етики та курсів морального спрямування від 21.07.2022, протокол №2 засідання експертної комісії зі здоров'я, безпеки та добробуту від 11.07.2022)
Інформатична	Інформатика	Навчальна програма «Інформатика». Адаптаційний цикл. 5–6 класи для закладів загальної середньої освіти, що реалізують освітній проєкт «Ліга крилатих» (авт. Завалій О. М., схвалено до використання в освітньому процесі, протокол №8 засідання комісії з інформатики від 24.06.2022)

Мистецька й технологічна	Арттехнології	Навчальна програма «Арт-технології». Адаптаційний цикл. 5–6 класи для закладів загальної середньої освіти, що реалізують освітній проект «Ліга крилатих» (авт. Агеєва О. В., Бойчук С. Б., Калашнікова О. В., Кондратова В. В., Пич Л. П., Тисленко О. Ю., схвалено до використання в освітньому процесі, протокол №3 засідання експертної комісії з технологій від 08.08.2022, протокол №3 засідання експертної комісії з мистецтва від 02.08.2022)
Фізична культура	Фізична культура	Навчальна програма «Фізична культура» Адаптаційний цикл. 5–6 класи для закладів загальної середньої освіти, що реалізують освітній проект «Ліга крилатих» (авт. Лавров С. О., Боляк А. А., Коломоець Г. А., схвалено до використання в освітньому процесі, протокол №2 засідання комісії із фізичної культури та захисту України від 11.07.2022) Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Педан О. С., Коломоець Г. А., Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші; наказ Міністерства освіти і науки України від 17.08.2022 року № 752).

Перелік навчальних програм для 9 класу

Освітня галузь	Предмет / інтегрований курс / курс за вибором	Повна назва програми (із зазначенням: модельна / навчальна)
Мовно-літературна	Українська мова	Горошкіна О. М., Оришкевич Т. І., Попова Л. О. Українська мова. 7–9 класи. Навчальна програма (Схвалено для використання в освітньому процесі; протокол № 3 засідання експертної комісії з української мови від 27.02.2024)
	Література	Фідкевич О. Л. Література. 7–9 класи. Навчальна програма (Схвалено для використання в освітньому процесі; протокол № 3 засідання експертної комісії з літератури (української і зарубіжної) від 28.02.2024)
	Англійська мова	Горошкін І. О. Англійська мова. 7–9 класи. Навчальна програма (Схвалено для використання в освітньому процесі; протокол № 4 засідання експертної комісії з іноземних мов від 17.04.2024)
Математична	Математика	Селютіна О. М., Теплякова О. Б. Математика. 7–9 класи. Навчальна програма (Схвалено для використання в освітньому процесі; протокол № 3 засідання експертної комісії з математики від 28.02.2024)
Природнича, соціальна та здоров'я-збережувальна	Природничі науки	Задорожний К. М., Засекіна Т. М., Лашевська Г. А., Полтавченко Д. В., Рудич М. В. Природничі науки. 7–9 класи. Навчальна програма (Схвалено для використання в освітньому процесі; протокол №3 засідання експертної комісії із здоров'я, безпеки та добробуту від 05 серпня 2024 року; протокол №11 засідання експертної комісії з фізики й астрономії від 29 липня 2024 року; протокол №12 засідання експертної комісії з географії від 08 серпня 2024 року; протокол №9 засідання експертної комісії з біології та екології від 12 серпня 2024 року; протокол №12 засідання експертної комісії з хімії від 12 серпня 2024 року)
Громадянська та історична, соціальна та здоров'язбережувальна	Історія та суспільні науки	Малієнко Ю. Б., Дудар О. В. Історія та суспільні науки. 7–9 класи. Навчальна програма (Схвалено для використання в освітньому процесі; протокол №1 засідання експертної комісії із здоров'я, безпеки та добробуту від 25 січня 2024 року; протокол № 8 засідання експертної комісії з історії від 04 червня 2024 року; протокол № 4 засідання експертної комісії з громадянської освіти та правознавства від 05 червня 2024 року)
Інформатична	Інформатика	Завалій О.М., Твердохліб І.А. Інформатика. 7–9 класи. Навчальна програма (Схвалено для використання в освітньому процесі; протокол № 3 засідання експертної комісії з інформатики від 28.03.2024)

Мистецька й технологічна	Арттехнології	Жиган І. М., Калашникова О. В., Кондратова В. В., Проша А. В., Чистякова Л. О. Арт-технології. 7–9 класи. Навчальна програма (Схвалено для використання в освітньому процесі; протокол № 2 засідання експертної комісії з технологій від 23.02.2024; протокол № 2 засідання експертної комісії з мистецтва від 06.03.2024)
Фізична культура	Фізична культура	Баженков Є. В., Бідний М. В., Ребрина А. А., Данільченко В. О., Коломоєць Г. А., Дутчак М. В. Фізична культура. 5-9 класи. Модельна навчальна програма для закладів загальної середньої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 22.08.2024 року № 1185).

РОЗДІЛ 5. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Особливістю розробленої Програми є впровадження вертикальної і горизонтальної інтеграції на рівні змісту й процесу навчання, що уможлиблює встановлення внутрішньо- і міжпредметних зв'язків у межах навчальних предметів / інтегрованих курсів. Індикаторами такої інтеграції є: термінологічне поле, яке є спільним для навчальних програм з навчальних предметів / інтегрованих курсів і яким мають послуговуватися всі суб'єкти освітнього процесу; концентричне структурування окремих інтегрованих курсів і навчальних предметів; соціокультурна тематика, розкриття якої уможлиблює активізацію пізнавальної і дослідницької діяльності здобувачів освіти; системне використання інтегрованих групових проєктів тощо. Змістом програми передбачено урізноманітнення видів діяльності здобувачів освіти (дослідницької, текстової, пошукової, проєктної, творчої тощо), що уможлиблює ефективне формування визначених Державним стандартом базової середньої освіти наскрізних умінь і ключових компетентностей. Кореляція знаннєвого, діяльнісного, ціннісного й ставленнєвого орієнтирів навчання зумовлює вибір тематики досліджень, тем інтегрованих навчальних проєктів, видів самостійної / індивідуальної діяльності учнів. У змісті розроблених навчальних предметів / інтегрованих курсів наскрізно передбачено формування вмінь, які є предметом уваги міжнародного дослідження якості освіти PISA.

5.1 Форми та види оцінювання результатів навчання учнів

Відповідно до пункту 2 ст. 17 Закону України «Про повну загальну середню освіту» основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне, поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання, державна підсумкова атестація, зовнішнє незалежне оцінювання.

Оцінювання має відбуватися за 12-бальною шкалою, визначеною законодавством.

Наступність у підходах до оцінювання результатів навчання учнів між початковою і базовою середньою освітою реалізована, зокрема, завдяки послідовному переходу від рівневого до бального оцінювання:

I етап – *упродовж першого місяця навчання* вербальне оцінювання: доцільно висловлювати тільки оцінні судження у формі вербальних фраз: «Ти можеш навчати інших виконувати...», «Ти добре підготувався / підготувалася навчати інших...», а також фіксувати їх в учнівському щоденнику, засвідчуючи в такий спосіб поступ учня / учениці тощо. Під час індивідуальних консультацій і бесід доцільно у формі порад пояснювати здобувачам освіти, у який спосіб і завдяки чому вони можуть поліпшити свої результати навчання;

II етап – *під час другого місяця навчання* здійснювати рівневе оцінювання з фіксацією в класному журналі тільки високого й достатнього рівнів;

III етап – починаючи з *третього місяця*, потрібно фіксувати результати навчання в класному журналі й учнівському щоденнику за рівневою шкалою і позначати словами й/або буквами досягнуті рівні (початковий «П», середній «С», достатній «Д», високий «В»), а також вербально характеризувати поступ учня /

учениці, акцентуючи увагу на досягненнях й окреслюючи способи поліпшення їх;

IV етап – *бальне оцінювання з II семестру*: фіксація результатів навчання в класному журналі й учнівському щоденнику за бальною шкалою, а також продовження вербальної характеристики поступу учня / учениці.

В основу розробленої системи оцінювання результатів навчання учнів покладено такі критерії і визначено показники кожного з них:

знаннєвий – усвідомленість, правильність, вичерпність / лаконічність (залежно від завдання), логічність, змістовність, конкретність, узагальненість;

мотиваційно-діяльнісний – репродуктивний (виконання за планом, зразком, алгоритмом, з використанням ключових слів; увідповіднення, зіставлення, поєднання, доповнення, наслідування), репродуктивно-продуктивний (опрацювання й систематизація інформації, переказування її, аналізування, спостереження, володіння термінологією), продуктивний (інтерпретування, критичне оцінювання й використання засвоєного, прогнозування способів застосування його, дослідження проблеми й самостійне розв’язання її із застосуванням ситуаційно доцільних методів, способів і стратегій, конструктивна взаємодія задля досягнення певного результату); *ціннісно-ставленнєвий* – ставлення до себе, до інших осіб, подій, процесів, явищ, керування своїм емоційним станом, здатність до самоосвіти й саморозвитку;

рефлексійний – здатність аналізувати власну діяльність, а також діяльність інших осіб, визначати способи поліпшення навчальних результатів, оцінювати ризики й наслідки власних дій.

Загальні критерії оцінювання результатів навчання учнів 5–6 класів сформульовано на основі загальних критеріїв, уміщених у Додатку 2 до методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти.

5.2 Загальні критерії оцінювання результатів навчання учнів 5–6 класів

Рівні результатів навчання	Бал	Загальна характеристика
		Здобувач освіти
початковий	1	з допомогою інших осіб визначає об’єкт вивчення
	2	переважно самостійно визначає об’єкт вивчення, виокремлює поодинокі ознаки й характеристики його, записує і представляє здобуту інформацію в різних формах винятково з допомогою інших осіб
	3	самостійно визначає об’єкт вивчення, частково описує зв’язки між даними, відчуває труднощі в доборі прикладів, з допомогою вчителя / вчительки виявляє проблему дослідження й добирає із запропонованого переліку об’єкти / явища, властивості об’єктів / явищ, які можна дослідити; відчуває труднощі під час аналізу власної діяльності

середній	4	відтворює навчальний матеріал, не дотримуючись логічності й послідовності у викладі, характеризує за зразком виучуваний об'єкт, здебільшого дає правильні відповіді на уточнювальні запитання; виконує репродуктивні вправи й завдання, припускаючись помилок
	5	пояснює навчальний матеріал, спираючись на ключові слова й словосполучення, план, зразок тощо; виконує навчальні дії за планом, зразком, алгоритмом, з використанням ключових слів; з допомогою вчителя / вчительки виявляє проблему дослідження й добирає із запропонованого переліку об'єкти / явища, властивості об'єктів / явищ, які можна дослідити; відчуває труднощі під час регулювання власного емоційного стану
	6	переказує навчальний матеріал, дає неповні й лаконічні відповіді на репродуктивні запитання за його змістом, записує і представляє здобуту інформацію переважно лише в одній якійсь формі; виконує навчальні дії, що передбачають увідповіднення, зіставлення, поєднання, доповнення, наслідування; самостійно виявляє проблему дослідження й добирає із запропонованого переліку об'єкти / явища, властивості об'єктів / явищ, які можна дослідити; переважно об'єктивно аналізує діяльність інших осіб
достатній	7	логічно й послідовно відтворює навчальний матеріал, усвідомлено наводить окремі приклади на підтвердження певних думок, здійснює усвідомлений пошук інформації, опрацьовує і переказує її, припускається неточностей у формулюванні проблеми й мети дослідження, виборі відповідних способів і засобів здійснення його; здатний регулювати власний емоційний стан
високий	8	демонструє достатній рівень знань про виучуваний об'єкт, аналізує здобуту інформацію, здебільшого самостійно записує її та представляє в різних формах (текстовій, табличній і графічній); зазнає окремих труднощів під час самостійного визначення мети й завдань дослідження відповідно до сформульованої проблеми; регулює власний емоційний стан
	9	використовує здобуті знання про виучуваний об'єкт у різних навчальних ситуаціях, здебільшого аргументовано висновок на основі самостійно зроблених спостережень і досліджень, вмотивовано використовує відповідну термінологію; переважно об'єктивно аналізує власну діяльність, а також діяльність інших осіб
	10	застосовує здобуті знання задля досягнення поставлених навчальних цілей, самостійно записує і представляє здобуту інформацію в різних формах (текстовій, табличній та графічній); проводить аналогії; чітко формулює проблему дослідження, аргументовано пояснює вибір об'єктів / явищ, властивостей об'єктів / явищ, які можна дослідити; регулює власний емоційний стан відповідно до умов спілкування
	11	критично оцінює і використовує здобуті знання задля розв'язання різних ситуацій, прогнозує способи застосування їх, інтерпретує здобуту інформацію, визначає способи поліпшення власних навчальних результатів, конструктивно й продуктивно співпрацює з іншими під час виконання різних видів навчальної діяльності
	12	досліджує проблему й самостійно розв'язує її, застосовуючи ситуаційно доцільні методи, способи і стратегії, конструктивно взаємодіє задля досягнення певного результату; виявляє здатність до самоосвіти й саморозвитку; оцінює ризики й наслідки власних дій